СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 38. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 23-го лютого 1945. No. 38. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, February 23, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ЗА ПРИМУСОВИЙ ПОБІР ДОГЛЯДАЧОК

ВАШИНҐТОН. — Військова Комісія палати репрезентантів приняла 21 голосами проти 4 проєкт закону, щоб можна обовязково покликати до війська доглядачки у віці від 20 до 45 літ, але лише незамужні. У підготованню до побору всі реджістровані доглядачки („норски") мають голоситися в поборових бюрах. Замужні норски можуть вступати добровільно до служби в армії, хоч не мають ніякого обовязку так робити. На перший поклик будуть виставлені ті норски, що покінчили курси в кадетському курсі на кошт федерального уряду. Вони будуть могли дістати часове відложення служби, коли мають кого на втриманню або з інших причин.

15 МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛО В СОВЄТАХ.

НЮ ЙОРК. — Росія заплатила за дотеперішню перемогу найменше 15,000,000 людського життя, як про це пише Морис Гиндус в Гералд Трибюн. Це лише згад, бо урядових дат нема. Коли населення цофалося перед ворогом, люди тікали до міст у глибині Росії, там клалися до ліжок, накривалися чим могли і гинули серед морозу. Страшні були відносини вчасі облоги Ленінграду, де люди гинули з голоду. На Білоруси згинула 10-та часть з 10-міліонового населення. На Україні згинуло 4—8 міліонів внаслідок німецького терору й голоду.

Та ці міліони, що гинули внаслідок війни, це лише частина того, що Росія заплатила взагалі. Гірше виглядає спустошення краю. Як Гиндус їхав з Минська до Москви, то бачив дими, що походили спід землі. Там мешкають ті, що врятували своє життя. Тепер на Україні зародили жнива, отже троха лекше. Населення жертвує все, що має для втримання Червоної Армії. Люди кинулися направляти та відбудовувати свої житла, але не стає робучих рук. Молодь є в бадьорім настрою.

ДОСТАВИ З ЛЕНД-ЛІЗУ ВАРТОСТИ 35 БІЛІОНІВ.

ВАШИНҐТОН. — Достави на підставі Ленд-Лізу на допомогу Аліянтам перейшли марку 35,000,000,000 долярів, як це подав до відома конгресу Адміністратор Чужинної Економіки Ліо Т. Кравлі. Він опрокидує закиди, начеб то тому бракувало, в Злучених Державах харчів та інших припасів. Він виказує, що заграницю пішло лише 8 відсотків нагромаджених давніше харчів та інших продуктів.

„ЗВІЛЬНЯЄ" ЧЛЕНІВ ЮНІЇ ВІД ОБОВЯЗКУ „НЕ СТРАЙКУВАТИ"

НЮ ЙОРК. — Перший вилім у зобовязанню Конґресу Промислових Організацій (СІО), що робітники не будуть страйкувати вчасі війни, зробив Емиль Рів, предсідник Юнії Текстильних Робітників. Зобовязання „не страйкувати" склав він разом з іншими провідниками робітників 24. грудня 1941. Рів каже, що він дістав телеграми „цілими бушлями" від робітників в ткацьким промислі, що вони мусять іти на страйк. Рів, як каже, звільнив їх від зобовязання, на цій підставі, що Краєва Военна Рада Праці не представляє тепер три чинники громадянства, тому вона не може сповнити свого завдання і робітники стратили віру в її справедливість. — Коли Рів звільнив членів юнії від зобовязання, можна надіятися скорого страйку серед 100,000 робітників, що виробляють бавовняні вироби, такі як накривала до ліжок, коци, пошивки, простирала й інші предмети для воєнних потреб.

В Вашинґтону наспіли вісти, що Краєва Рада Праці признала мінімальну плату по 55 центів від години текстильним робітникам, отже пересічно по 5 центів підвишки на годину. Це рішення може мати вплив на загальну політику Краєвої Ради Праці в справі платень.

СЕНАТ ВІДКИНУВ ПРОЄКТ ЗАГАЛЬНОЇ СЛУЖБИ.

ВАШИНҐТОН. — Не зважаючи на натиск президента Рузвелта, сенатська Військова Комісія відкинула 12 голосами проти 6 законопроєкт Мей-Бейлія про заведення загальної краєвої служби. Панує думка, що сенатська комісія прийме інший законопроєкт в цій справі, а це законопроект Кілґора, який змагає до цього, щоб не переводити нового закону, а доповнити відповідно існуючий закон, який покликав до життя Комісію Робучої Сили.

ПЕРЕДБАЧУЄ 60 МІЛІОНІВ „ДЖАБІВ".

НЮ ЙОРК. — Предсідник Ради Федеральної Резерви Бирдслі Румль заповів, що після війни життєва стопа підскочить на 40 відсотків, отже треба буде постаратися за працю для 60,000,000 людей після війни. І то працю на цілий день, щоб люди могли жити.

Батько Свого Краю

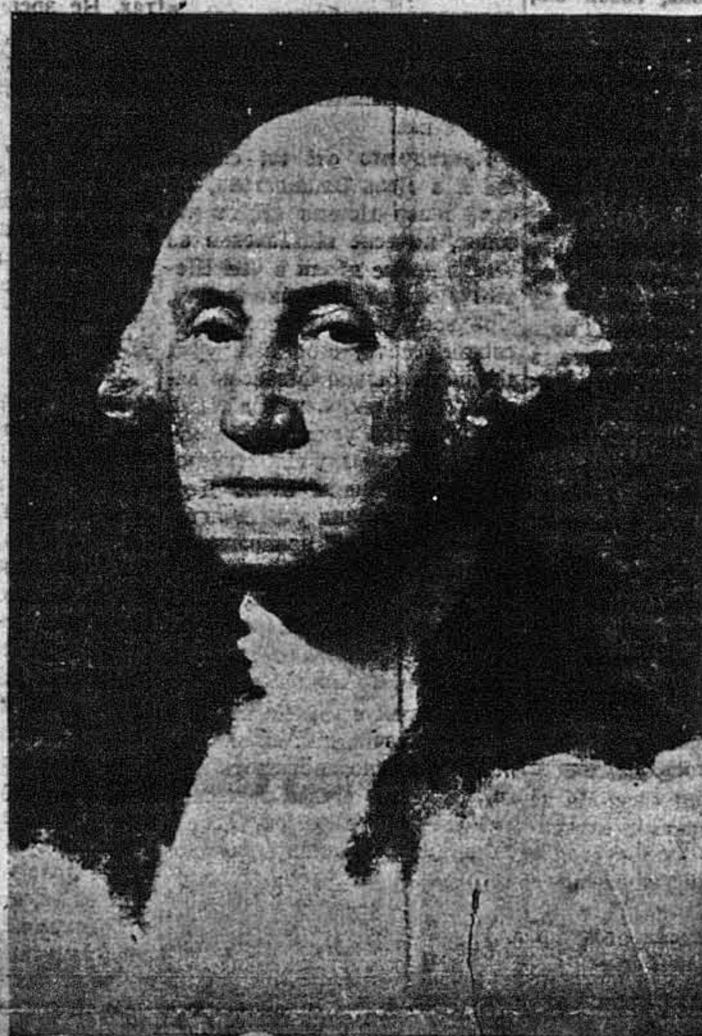

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН

Молитва Вашингтона за свій край

(Із обіжника, висланого до ґубернаторів усіх стейтів після розпущення армії, дня 18. червня 1783. р.)

Всемогучий Боже! Щиро благаємо Тебе, зволь приймити отсі Зєдинені Держави під свій святий покров. Зволь наклонити серця громадян, щоб вони перенялися духом відданности й послуху для уряду; щоб плекали почування братерства, взаємної любови один до одного й загальної любови до всіх громадян Злучених Держав.

Вкінци благаємо Тебе, зволь вселаскавіше наповнити нас почуттям правди й любовю милосердя. І дай нам, Боже ту ласку, щоб ми назверх могли виказати таку ласкавість, смиренн-сть, і кроткість ума, як цим усім відзначався Божественний Творець нашої блаженної релігії, так, що без покірного наслідування Його свійств у цих справах ми не можемо надіятися стати щасливою нацією.

Сповни це наше благання, молимо Тебе Боже, ради Господа нашого Ісуса Христа. Амінь.

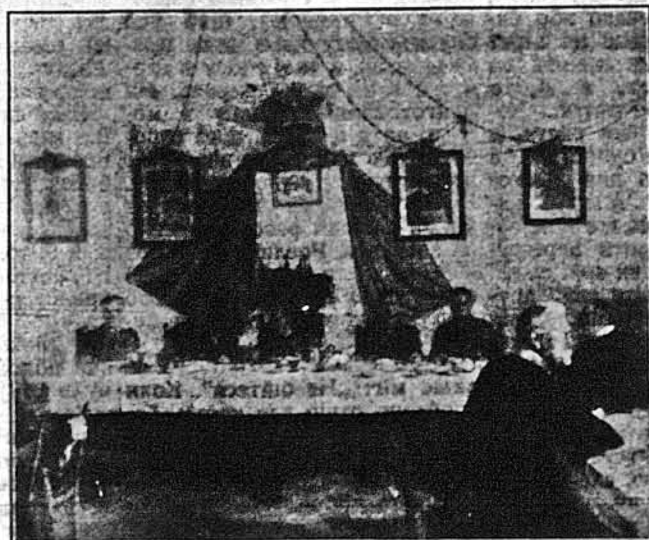

Світлина з приняття українських канадійських вояків в Українській Католицькій Колеґії в Римі, дня 7. січня, 1945. Зліва — Летничий старшина В. Керелюк, полковник американської армії Дейвисон, преосв. еп. Бучко, майор Сенґвик, гарматчик А. Николюк, архімандрит о. Головацький і о. Т. Галущинський.

МАРИНАРІ ОПАНУВАЛИ ТРЕТИНУ ІВА Й ОДНО ЛЕТНИЩЕ

ГОЛОВНА КВАТИРА АМЕРИКАНСЬКИХ СИЛ НА ҐВАМІ. — Американські маринарі, висаджені в понеділок ранком на острові Іві, зізолювали гору Сурібачі, заняли коло 1,000 ярдів західного побережжя острова та добули південне летнище. Японці бються завзято, голово на крилах. Вони робили нічні випади, але наші маринарі їх усіх відбили. На добуті побережжя йдуть безконечні достави артилерії й воєнних припасів. Фльота вистрілила досі на ворожі лінії в горах острова понад 8,000 тон гарматних куль.

ОСТАННЯ БОРОТЬБА ЯПОНЦІВ У МАНІЛІ.

ГОЛОВНА КВАТИРА НА ЛЮСОНІ. — Боротьба на Филипінах щораз менша. У Манілі японці тепер здушені на просторі 1,200 ярдів вздовж та 800 ярдів вшир.

За 6 тижнів кампанії на Филипінах японці мали вбитих 92,000 вояків, американці 2,676.

НАСТУП АРМІЇ ПЕТОНА 50-МИЛЕВИМ ФРОНТОМ.

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Американська Третя Армія під командою генерала Петона посунулася наперед 50 миль широким фронтом на півтретя милі вперед, заняла 10 сіл та ввійшла до ще 5 інших між Прімом і Мерціґом. Ці війська взяли за день півтора тисячки німців у полон.

ЦЕНТР НАЦІЗМУ ПІД БОМБАРДУВАННЯМ.

ЛОНДОН. — 900 літаючих фортець, базованих у Британії, доконало великого рейду на залізничий дворець, товарові магазини й варстати в Нірнберґу. Понад 700 британських літаків робило рейди на німецькі летнища й залізничі лінії.

ВІДТИНАЮТЬ ВІДВОРОТ НІМЦЯМ У СХ. ПРУСІЇ.

ЛОНДОН. — Червона Армія затіснила свої обручі довкола німецьких військ у Східній Прусії, відтинаючи їм відворот зпід Кеніґсберґу. Інші сили Червоної Армії підійшли ближче до Данціґу, а в Бранденбургії перейшли ріку Бобер коло її зливу з Одрою.

КОНФЕРЕНЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА З ПРАВИТЕЛЯМИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ.

КАЇРО. — У своїм повороті з конференції на Криму президент Рузвелт бачився в египетськім місті Александрії з Чорчилом, а потім в околиці Суезу з египетським королем Фаруком, етіопським цісарем Селасім та арабським королем Ібн Савдом.

ФРАНЦУЗИ КРИТИКУЮТЬ ДЕ ҐОЛА.

ПАРИЖ. — Деякі французькі газети підносять голоси критики супроти ґенерала Де Ґола за його політику супроти Америки. Закидують начальникови тимчасового уряду, що його нервова політика відчужує Америку й не лицює великій потузі.

НОВІ КЛОПОТИ В ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ. — Рух за резиґнацію кабінету Пластіраса прибрав такі розміри, що на нарадах кабінету зрезиґнував з уряду Періклес Раліс, міністер нутрішніх справ. Його портфолію перебрав Пластірас. Це дало ще одну притоку опозиції до закиду, що Пластірас змірає зібрати всю владу в краю в свої руки.

КОЛОТНЕЧА В ІТАЛІЇ ЗРОСТАЄ.

РИМ. — Пів сотки італійських моряків вдерлося до канцелярій соціялістичного часопису „Аванті" та зачала там ґалабурду, аби запротестувати проти писань ґазети проти команди фльоти. На тлі таких інцидентів назріває кріза між урядом та соціялістичною й комуністичною партією. Часопис „Католицька Акція" каже, що заряд фльоти обурюється на летючку, що взивала моряків іти слідом російських моряків Кронштаду з першої світової війни, себто підняти бунт проти уряду.

ПОЛЯКИ ПІДНОСЯТЬ ЩЕ ОДИН ПРОТЕСТ.

ЛОНДОН. — Польський уряд на вигнанню доручив був 22. січня урядам Америки й Британії протест проти політики совєтського уряду в Польщі. В ноті закидувано совєтському урядови, що він хоче заскочити Аліянтів доконаним фактом перед рішенням польської справи на конференції трьох потуг. В тій цілі мовляв вивозиться поляків з території на схід від лінії Курзона, але не везеться їх на захід до Польщі, а на схід, углиб Росії. Нота закидувала дальі совєтському урядови переслідування польських партизанів, не звязаних з люблинським комітетом, та запроторювання до концентраційних таборів усіх поляків, прихильних до лондонського уряду.

У британськім парляменті в вівторок Г. Г. Гол, підсекретар заграничного уряду, заявив, що британський уряд привязує велику вагу до звільнення совєтським урядом усіх членів польських підпільних організацій та армії, що воювали проти Німеччини. Уряд надіється, що ці справи будуть розсліджені скоро зо совєтським урядом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинóке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число в суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY, N. J.

Річниця уродин Юрія Вашингтона

Моглоб може комусь здаватися, що нинішня пора не підходить зовсім на те, аби підносити память основника американської держави. Моглоб може здаватися, що ця держава вже така усталена й утверджена, що вже ніщо не може її звалити із зовні ні розкласти із середини, та що через те й зайво є споминати життя, заслуги й характер великого чоловіка, що поклав під неї тривалі фундаменти. А прецінь якраз нині існують умовини, що заставляють наші думки линути в давні часи, до цього основоположника американської держави, що його американці влучно називають Батьком Свого Краю.

Коли Юрій Вашингтон був покликаний волею американського народу повести його збройну боротьбу за звільнення американських кольоній від панування заморської країни, ці американські кольонії своїми ділами робили в ті часи майже нечувану річ: вони практично переводили революційну засаду, що правління краю не має виходити зо суспільних груп, до цього нібито з уродження покликаних, а з волі самого правленого народу. Яке великанське завдання було це, показалося не тільки вчас революційної війни, коли велика частина американських кольоністів, не розуміючи цих ідей, не була готова за неї кров проливати, але ще може більше в той період, коли військові сили Британії вже переможено, коли вже фізичну перевагу кольоністів над заморськими правителями встановлено й коли кольонії приступили до організації свого уряду. Доперва тоді вся трудність завдання, виявилася в повноті, коли американським революціонерам прийшлося організувати новий уряд, не маючи для цього повних готових взірців, коли прийшлося вести човен молодої держави поміж небезпечні скелі панування юрби з одного та панування своєрідної аристократії з другого боку.

Отсі зусилля молодих американських революціонерів приходять найбільше на память тепер, коли весь світ стає перед зовсім новим завданням, яке теж заслугує на назву революційного, завданням зорганізувати весь світ так, щоби в ньому не стало старих утисків, старих переданих з давнини прероґатив, а щоби в світі завести порядок, який ґарантував би світови мир, а одночасно забезпечував свободи як найбільшому числу людей. Як у часи Вашингтона стирались зо собою ворожі течії, з одного боку, вузких клясових привілеїв, а здругого народніх прав, так ще й по нині ця стара боротьба не перевелася. Бачучи, яке то велике щастя було для прав людської свободи в Америці, що в такі часи виступила така висока одиниця, як Юрій Вашингтон, ми, в річницю уродин Батька Америки бажаємо собі, щоби й в всесвітній боротьбі за утвердження свободи в усему світі виступив такий великий чоловік, який своєю великою особистістю поміг усунути в усему світі панування й гнет людини над людиною, народу над народами й утвердити всюди волю, свободу й мир.

ГРІШ ЦЕ ТЕЖ ЗБРОЯ

Юрій Вашингтон, якого день уродин святкуємо рік-річно, був, як його змальовують, людиною дуже діловитою і як такий добре розумів, що коли приходиться здійснювати якісь ідеї — людині, організації чи державі — то для цього треба гроша. А найбільше його треба, коли край опиниться у війні. Тоді ще треба й доброї голови, щоб не зруйнувати край невідповідною фінансовою господаркою.

Незалежність народу, як думав Вашингтон, не може бути кимсь дарована; вона мусить бути здобута й бути вислідом внутрішнього переконання нації. Таке бажання, казав він, не приходить народови саме собою, бо це сам нарід має створити собі таке духове наставлення, що пре його до независимости; та й мусить нарід ще й мати відвагу ось те наставлення вдержувати і постійно підпирати.

Ось такі ідеалістичні думки, що є вічні й актуальні для кожного народу, що змагає до свободи і незалежности, вмів Вашинґтон добре погодити з практичним підходом до справи. І це багато помогло йому в доборі людей, що вміли розвязувати розумно теж і господарсько-фінансові проблеми. Ось таким чином молода американська держава вспіла перемогти величезні труднощі фінансової натури, хоч вони були такі великі, що могли були її довести до такого хаосу та руїни, що могли навіть завалити і щойно здобуту державну незалежність. А на таке тоді заносилось.

Сьогодні інакші часи. Ми не стоїмо перед такими можливостями, перед якими стояла молода американська держава за часів Вашинґтона. Нині ми найбільша фінансова потуга в світі. Та проте й нині перед нами величезні небезпеки. А які вони, легко пізнати, коли пригадаємо собі, що ділось в многих краях з валюовою інфляцією по минулій світовій війні.

Так є, що наш державний скарб потребує постійного грошевого допливу, бо все ще ведемо небувалу в світі війну на два боки, на двох океанах. Всі знаємо, що та війна дуже коштовна. І ті гроші, що їх треба на вдержання нашої армії та фльоти та на виріб воєнного знаряддя, треба зложити нам самим. Те, що наша держава дістає з податків, не вистарчає на покриття тих коштів. Тому треба їй затягати ще позичку. І то в нас самих. Даючи ту позичку ми одначе не тільки підпомагаємо державну скарбницю, але й спинюємо розтратність, яка спричинює інфляцію, а тому й є найбільшим ворогом кожного з нас.

Пригадуємо оті всі справи ще й в День Вашинґтона, бо саме тепер дістали ми, як часопис, почесне відзначення за те, що добре дбали в часі Шестої Военної Позички за те, щоб вона випала з повним успіхом, себто, щоб наш уряд дістав ще більші фінансові засоби, як ті, які бажав дістати. Як бачимо з урядового документу, якого малу відбитку поміщуємо на іншім місці. **Державна Скарбниця у Вашингтоні дає „Свободі" признання за ту роботу і стверджує, що „Свобода" належить до тих 50 часописів в цілій Америці, що найкраще вивязалась з того патріотичного завдання.**

Отсе врадує цілком певно й наших читачів, що, як знаємо, радо й охотно сповняють свої горожанські обовязки, щедро закуповують державні бонди, та виповняють іншу, понадобовязкову, патріотичну роботу.

Тепер треба усім нам далі так поступати! Зокрема далі щедро закуповувати воєнні бонди — нам на користь, ворогам на погубу.

ПРИЗНАННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ СКАРБУ В ВАШИНҐТОНІ, ДАНЕ „СВОБОДІ" ЗА АКЦІЮ В СПРАВІ 6. ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ

WAR FINANCE DIVISION

TREASURY DEPARTMENT
WASHINGTON

February 12, 1945

Advertising Manager
SVOBODA
Jersey City, New Jersey

Dear Sir:

Congratulations! According to the linage figures you supplied us, your newspaper ranks among the first 50 in America in volume of classified War Bond advertising published during the period of the 6th War Loan Drive.

It is our belief that the publication of hundreds of thousands of lines of War Bond publicity in the classified columns of the nation's newspapers has been a very important factor in the success of the Treasury's War Finance program.

I wish to express the gratitude of the Treasury Department for the magnificent cooperation of your paper, your staff and your advertisers. Such patriotic support of the essential job of financing the war, and helping to prevent inflation, is a contribution of which each of you may well be proud.

Sincerely,

Howard H. Boyce
Newspaper Section
War Finance Division

Коли сепаратизм стає життєвою конечністю народа

Гарольд Денні, колишній славний кореспондент ґазети Ню Йорк Таймс, прислав довшу телеграму з Москви до своєї ґазети з 10. лютого 1936 р. а в ній розповів про становище начального редактора урядової советської ґазети „Ізвестія", Николая Бухаріна, до питання національностей в Советах. Бухарін, ветеран большевицької революції й один із найталановитших її провідників та найкращий теоретик комунізму, був як такий членом Центрального Комітету Комуністичної Партії. В почуттю свого значіння й впливу хотів він дати ясніший вислів своїм поглядам і почуванням.

І так з нагоди річниці смерти Леніна 21. січня згаданого року він помістив статтю в „Ізвестіях", в якій згадав про характеристичну риску московського народу, знану під іменем „Обломовізму", тобто дивної байдужности до подій. А теж скритикував московський нарід за його азійську неясність і орієнтальне лінивство.

Незабаром потім, бо 2. лютого того самого року, Бухарін так представив московський нарід: „Ще до недавна імя росіянина серед народів меншости в Росії значило тільки, що жандарм або батюшка, який є вістуном смерти, недуги і голоду, а також вістуном притоптання культури меншин".

На ці його критичні замітки обурилася друга московська ґазета, „Правда", даючи Бухарінови відповідне напімнення. Як відомо, за якийсь час советська влада поставила Бухаріна перед суд, де його засудили на розстріл.

Чим-жеж властиво провинився Бухарін супроти советської влади? Що властиво було підставою його смертного присуду? Ясне, що чи не найбільшою провиною було те, що він хотів рівного трактування національностей в Советах. Це зрештою не було нічого нового, бож рівноправність націй признана в советській конституції. У ній навіть сказано, що советські републики можуть відлучитися від Советського Союзу. Та видно, що Бухарін добре знав, що це є тільки на папері. Тому і заговорив про це у ґазеті. Що значить у Советах щось таке зробити — повчає нас судьба Бухаріна.

За нашого життя ми були свідками смерти Петлюри, який впав жертвою скритовбивника. За що й з чийого боку? Замітне, що перед цею траґедією появилась в Анґлії книжка, в якій подано, що в Советах говорили про недалеку смерть Петлюри, хоч Петлюра перебував у Парижі. Та як Петлюру замордували, то скритовбийник заявив, що він убив Петлюру за його — „антисемітизм", хоч це просто неможливо закидати Петлюрі щось подібне. Тому на Україні большевики страшили нарід Петлюрою не як якимсь „антисемітом", але як ворогом народу. ніби за те, що він був у змові з поляками. Надіслі Петлюра представляв лише самостійницький напрям. І це є те, що довело до його смерти з скритовбивчої руки. Це було те, що вистарчало для большевиків, щоб його представити як найгіршого „ворога народу". Бо хто чесний український патріот, та ще впливовий, — той мусить у большевиків гинути, бо він у них, як такий, це ...ворог обєднаної Росії.

Отже виходить одно з двох: Або зречися свого чесного українства і жий; або гинь, особливо, як ти живеш в Росії, а часом навіть, як ти є і поза нею... Чи в таких обставинах людина, якщо хоче, може не бути сепаратистом? І чи саме так не почуваються усі народи Росії та чи скорше чи пізніше оті спільні почування не зведуть їх докупи, якщо такий гнет триватиме далі?

Такі думки піддавав ще в 1882 році, отже в 6 літ після заборони українського слова в Росії, французький науковець Елізе Реклю (Elisee Reclus) у своїм великім творі „Земля й її мешканці", перекладенім на англійську мову під наголовком: "The Earth and its inhabitants". У третьому томі праці Реклю читаємо між іншими таке:

„Община [спільність землі в Росії. — ред.], а навіть і сама держава вважається за побільшену родину. Ідеалом суспільности, як його розуміли члени цієї родини, був цілковитий авторитет і воля без опору одного спільного батька. В тому відношенню Малорусь [Україна] не мали такої признаки гнучкости або такої безумовної впертости, як це виказували московські володарі. Право до народніх виборів було втримане в Київщині до кінця, а таксамо і в Новгороді та в інших городах Західнього словянства. Якінебудь і булиб причини панування Києва, то вони не мали нічого спільного з пануванням Москви. Київ не був нічим більше, як першим між рівними собі, а його політика опиралася на свобідній злуці вчасі першої доби руської історії. Пізніше козацькі землі були зорґанізовані на такий самий лад, а навіть їх гетьмани цофалися в затише після того, як їх вибрало до проводу їхнє товариство. Таксамо і ідеї Запоріжжа не були обмежені до самої Січі. бож ціла Україна творила властиво козацке громадянство".

Опісля Реклю знову звертається до характеристики Московщини і пише дослівно ось що:

„Нічого подібного не слідно в Московщині. Там сила. присвоена собі одною родиною була признавана народом і вважалася за божу установу з роду в рід. „Не Москва творить закони для князя, але князь для Москви" — каже пословиця. Святість, приписувану царській династії, перенесено опісля і на саму столицю. Внаслідок цього Москва, яка стала наслідницею візантійського духа, стала третим і то ще святішим Римом, якого влада має перетривати віками".

Оцю московську патріярхальну традицію „неволі і святости" перебрала тепер большевицька Москва і при її помочи хоче втримати в неволі всі народи. Це український нарід добре знає. І чи це дивне, коли цей нарід, що пробував усіх сил за царату, щоб ратувати свій спосіб життя і думання, а тим самим і своє національне існування, не може погодитися теж і з червоною московською тиранією?

Де як де, але в краю Вашингтона повинніб такі речі найкраще розуміти і високо цінити той нарід, що ставить свободу — вище всього, що готов піти навіть проти брата, коли він хоче держати його в ярмі й змусити жити таким ладом, який йому осоружний.

Остання недуга і смерть Джорджа Вашингтона

(Записав полк. Тобіяс Лір, секретар ґенерала Вашингтона вчасі його перебування в маєтку Мавнт Вернон, у Вирджінії).

У четвер 12. грудня 1799. Ґенерал виїхав на свою фарму около десятої години ранку і не вернувся аж після третьої години. Негайно потім, як він поїхав, погода дуже погіршилася, падав на переміну дощ, град і сніг серед сильного вітру. Коли він вернувся, я заніс йому кілька листів, щоб він призначив марки на них та щоб їх вислати на пошту ввечір. Одначе вечером він сказав, що погода занадто лиха й тому не хотів посилати слугу на пошту. Я завважав своє побоювання, що він перемок, але він сказав, що ні, бо його великий плащ захоронив його сухим. Одначе його карк виглядав перемочений і сніг таяв на його волоссю. Він засів до обіду, який на нього ждав, не зміняючи свого вбрання. Ввечір він виглядав так добре, як звичайно.

У пятницю впав дуже глибокий сніг і не дозволив ґенералови виїхати, як це було його звичкою. Він набавився катару (без сумніву внаслідок цього, що попереднього дня він був на дворі серед слоти) і жалувався на біль у горлі. Одначе пополудни він вийшов на двір на поляну між домом і рікою, щоб замаркувати деякі дерева, які треба було зрубати для прикраси місця. Увечері хрипка в горлі зросла, але він нічого собі з цього не робив. Принесли ґазети з пошти і він засів до читання в гостинній кімнаті разом з панею Вашинґтон і зо мною. Ми так читали десь до 9. години, коли пані В. вийшла до кімнати пані Луїс на гору і лишила нас обох. Пан Ґенерал був дуже веселий і як він найшов щось у ґазеті, що його інтересувало або бавило, він відчитував це місце наголос, наскільки хрипка на це йому дозволяла, а ні, то просив мене перечитати... Коли він збирався йти спати, я сказав, що ліпше булоб, як би він зажив чогось для злагодження перестуди. Але він сказав: „Ні! Ти знаєш, що я не заживаю нічого проти перестуди. Хай сама піде як прийшла!"

У суботу, досвіта між другою й третьою годиною, він збудив паню Вашингтон і сказав їй, що чується дуже недобре і що має горячку. Вона завважала, що він ледви може говорити і віддихав лише з трудом. Вона хотіла встати й покликати служницю, але він заборонив їй, кажучи, що вона сама може набавитися перестуди. Коли засвитало, явилася служниця (Кароліна), щоб запалити огонь, а тоді пані Вашингтон післала служницю, щоб мене покликала. Я зібрався так швидко, як лише міг і пішов до його кімнати. Пані В. вже була тоді встала і виявила мені його недугу. Я переконався, що Ґенерал віддихає важко й ледви може спромогтися на якесь слово. Він казав післати по п. Ровлинса (одного з наставників), щоб той спустив йому кров, заки прибуде лікар, а тоді знову я вернувся в кімнату Ґенерала. Ми приготовили мішанину з моляси, оцту й масла, щоб спробувати на горло, але він не міг пролигнути ні одної краплини. Кілька разів він не пробував би, за кожним разом він мало не вдавився. Ровлинс прийшов негайно після сходу сонця і приготовив усе потрібне, щоб спустити кров. Коли рамя було готове і Ровлинс вагався, Ґенерал сказав так добре, як лише міг: „Не бійтеся". Коли зроблено отвір для крови, Ґенерал сказав: „Це не досить великий отвір". Але крови зійшло досить. Пані В., не знаючи, чи то добре було спускати кров в такій недузі, прохала, щоб застановити, бо це може пошкодити. Але, як хотіли спинити, Ґенерал положив свою руку і заборонив і ще промовив: „Ще! Ще трохи!". Але пані В. з обави, щоб не було забагато, казала застановити дальше спускання крови. Її стекло оттак з кватирку. („½ пайнта"). Коли я завважав, що спусщення крови не помогло і що Ґенерал не міг нічого приняти до уст, я зарядив перемивання горла зверха сальволятилею... Таксамо вимили ми ноги гарячою водою, але все надармо.

Заки прибув д-р Крайк пані В. казала післати по д-ра Бравна з місцевости Повст Тобеко. Його припоручив був д-р Крайк на випадок наглої небезпеки. Тимчасом (так між 8. й 9. год.) прибув д-р Крайк і провіривши стан хворого, приложив оклад з кантаридів по обох боках шиї і ще спустив троха крови, та приготовив полокання горла з „чаю мудрости" і оцту. Також зарядив, щоб Ґенерал вдихав випари з оцту й гарячої води. Це хорий зробив. Але, як пробував полокати горло, то мало не вдущився. Коли переполокав горло, виплило трошки флеґми. Потім Ґенерал пробував кашляти ілікар заохочував його до цього. Около 11. год. д-р Крайк казав післати по д-ра Дика. бо він боявся, що д-р Бравн може спізнитися. За той час ще спущено трохи крови, але це не помагало і Ґенерал дальше не міг нічого пролигнути. Около 12. год. ще раз приложено оклади і тоді трошка слини вийшло, але не принесло ніякої пільги.

Около 3 год. прибув д-р Дик,, а потім прибув д-р Бравн. Після наради з д-ром Диком д-р Крайк знову спустив трохи крови, але це не викликало ніякого ослаблення в хворого. Коли прибув д-р Бравн і потримав за пульс Ґенерала, всі три лікарі пішли до окремої кімнати .Коли негайно прийшов до хворого д-р Крайк, Ґенерал міг дещо пролигнути. Потім дали на воміти, але не помагало нічого.

Около пів до пятої він казав мені прикликати паню В. до себе, а коли вона прийшла, казав їй піти до його бюрка в долішній кімнаті і принести звідти тестаменти. Коли вона це зробила, він їх переглянув і дав їй один, а про другий сказав. що він непотрібний, бо він вже зладив інший. Потім казав їй спалити непотрібний, що вона й зробила, а другий казав сховати до її шафи.

Коли це сталося, я знову повернувся до його ліжка і взяв його руку. Він тоді промовив до мене: „Чую, що мені не стає віддиху. Це не може потривати довго. Від самого початку я думав, що недуга буде фатальна. Упорядкуй і спиши всі мої останні військові листи й папери. Упорядкуй мої рахунки і поскладай книжки, бо ти знаєш про них більше, ніж хтонебудь інший. Нехай Ровлинс покінчить переписувати мої листи так, як уже зачав".

Я сказав, що це буде зроблене. Тоді він запитався ще, чи я не пригадую собі чого іншого, що треба йому конечно зробити, бо він лише ще короткий час побуде між нами. Я відповів, що я вже нічого не пригадую собі, одначе надіюся, що він ще не такий близький кінця. На це він усміхнувся і заявив, що воно так є і що він йде на зустріч кінця з повною резиґнацією, бо це є довг, який мусить заплатити кожна людина.

Около 5. години прийшов знову д-р Крайк до кімнати, а Ґенерал сказав до нього: „Пане Докторе, я вмираю повільно, але я не боюся йти в дорогу. Я від початку вірив, що я цеї атаки не пережию. Мій

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЗВІТ

з нарад Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, з дня 3. лютня, 1945 року.

(Докінчення).

Поміч до Европи і других країв покищо дуже обмежена з огляду на брак кораблів для довозу.

Найкраще зорганізована тепер поміч для Італії і Франції, але і тут цілий допомоговий апарат щойно в стадії организаційній і пляни праці міняються майже кожного місяця. Властива допомогова акція на більші розміри начнеться щойно по закінченні воєнних операцій. Найбільша потреба в Европі це одіж та харчі. Гроші не мають великого значіння, бо деколи нема ще вимінної вартости доляра за місцеві валюти. Для кожної країнис організується тепер тільки одна американська допомогова організація. Так існує вже Американська Допомога Італії, Франції, Югославії та Рошен Вор Реліф для Советів. Завдання нашого Комітету буде слідкувати за цими подіями та, використовуючи звязки з дотичними організаціями, нести як найбільшу поміч нашим людям в усіх тих краях, де вони є і помочі потребують.

Тим нашим громадянам, котрі непокоїлися проволіканням „перміту", як і цим, котрі повели таку скажену нагінку в пресі проти творення власного українського американського Допомогового Комітету, треба сказати, що всякі проволікання були тільки наслідком доносів та найнікчемнійших наклепів і інтриг таки „своїх" українських людей, котрі з особистої чи партійної злоби не вагались зробити з чисто гуманітарної акції средство для свого політичного „сменовіховства" та скермувати цю працю на користь своїх політичних груп.

Та загал нашої імігрaції зрозумів якслід труднощі в гуманітарній акції і не дозволив поставити її на „політичну плятформу" одної чи другої групи. Основа праці Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, це **християнська етика любови ближнього.** Визнаючи науку Христа: **„простіть їм, бо не знають, що творять",** уряд Допомогового Комітету не відповідає і не буде відповідати на ніякі провокації політичних шарлатанів. Перед нами надто велика відповідальна праця, щоб хоч на хвилину відвертати нашу увагу від головної цілі: **Організаційної помочі українським жертвам війни.**

Якраз для цеї цілі скликано сьогоднішні наради Управи Злученого У. А. Д. Комітету та представників спомагаючих інституцій та нашої преси, щоб вирішити:

1) з якими американськими допомоговими організаціями заключити умову для співпраці в несенню помочі українським жертвам війни поза Америкою? — і

2) як практично переводити допомогову акцію?

На думку уряду Злученого Українського Американського Допомогового Комітету **треба заключити договір з такими організаціями, яких круг ділання обнимає землі, де тепер живуть наші люди,** що впали жертвою війни.

Коли візьмемо під увагу, що в 1944 р. мала вірменська група **зложила $278,000 на допомогу своїм землякам,** то українська поміч, включаючи усі групи, прямо смішно мала. Причина цього явища це брак постійної допомогової організації. **Зноваж створити і вдержати таку, організацію треба значних доходів і їх мусять зложити наші організації і громадяни** — так як це роблять вірмени, жиди, поляки, греки чи інші народи.

Які є кошти вдержання допомогових організацій подає Президентська Воєнна Допомогова Рада у своєму звідомленню, за 1944. А саме:

Armenian General Ber. Union total collected $278,819.61, administrative expenses $13;192.65 (4.7 per cent); Foster Parents' Plan for War Children, total collected 180,-270.23, adm. expenses $25,113,54 (13,9 per cent); British War Relief total coll. $3,369,440.14, adm. exp. 320,527.64 (9.5 per cent); Greek War Relief, tot. col. $1,328,-068.81, adm exp. $123, 539.82 (9.3 per cent); Russian Children Welfare Society total coll. $3,201.51. adm. expens. $1,497.56 (46.7 per cent); Russian War Relief total coll. $6,215,506.66, adm. expens. $772,405.66 (12.4%); American Jewish Joint Distribution Committee tot. coll. $9,280,546.17, adm. expens. $330,549.58 (0.3%); Hadassah tot. col. $1,946,796.75. administrative expenses $43,856.38 (2.3 per cent); Polish War Relief, tot. coll. $1,719,030.39 adm. expenses $51,196.01 (2.9 per cent).

Як бачимо, видатки залежні від успіху та величини праці. Де нема ніяких видатків там нема і ніякої праці.

Дотепер всю організаційну працю нашого Комітету вели урядники даром та посвячували на це цілі вечорі, й по кілька вечорів на тиждень. Та зростаючий в міру розвитку акції навал канцелярійної праці та навязати звязок з американськими организаціями вже переходить наші сили. Щоби праця була успішна, вона мусить бути ведена бюрово, пляново, постійно та точно, щоб дорівнати іншим подібним американським організаціям, котрі мають свої добре обсаджені офіси.

Дотеперішні заклики Допомогового Комітету до нашого громадянства ставати дійсними і спомагаючими членами Допомогового Комітету, хоч мали свій успіх, не принесли ще вповні вдоволяючих наслідків. Для вдержання і поширення допомогової акції треба нам приблизно 500 членів-організацій та 1,000 спомагаючих (індивідуальних) членів, щоб постійними вкладками вони дали спромогу скласти певний плян і буджет праці та спромогу переводити його в життя.

І ось тому нашим черговим завданням мусить бути **дальший заклик до усіх наших громад, церков та організацій як і поодиноких громадян ставати в ряди Злученого Українського Американського Допомогового Комітету,** та своїм членством дати основу для розвою **постійної української американської допомогової інституції.** Початок зроблено. Досі ми маємо половину потрібних членів. Тепер нехай скаже слово наш загал, наші церковні і світські організації **чи дійсно вони хотять нести поміч нашим жертвам війни та в якій мірі?**

• • •

Оцей звіт предсідателя доповнив п. адв. Іван Панчук, місто-предсідатель Допомогового Комітету, та підчеркнув, що вирішення Президентської Воєнної Допомогової Ради для нас дуже корисне, бо дасть нам змогу розбудувати власну гуманітарну інституцію, а звязком з американськими установами лиш збільшимо нашу поміч українським жертвам війни.

ЗВІТ СЕКРЕТАРЯ.

Секретар Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, д-р Павло Дубас, подав, що в перших сімох місяцях діяльности відбулись наступні збори:

20. червня 1944 в Ню Йорку, збори Екзекутиви 5. липня 1944 у Філядельфії; збори ширшого комітету 12. липня 1944 в Ню Йорку; збори екзекутиви 16. серпня 1944 в Філядельфії; збори екзекутиви 21. вересня 1944 у Філядельфії; збори ширшого комітету 11. листопаду 1944 у Філядельфії, і збори екзекутиви 29. січня 1945 у Філядельфії.

Екзекутива зробила дві поїздки до Ню Йорку і одну до Вашингтону. Крім того предсідатель зробив ще одну поїздку до Вашингтону, та предсідатель і касієр одну поїздку до Ню Йорку.

Письма звязані з фінансовими справами полагоджував касієр, а письма з американськими інституціями і „Президентс Реліф Контрол Борд" полагоджував предсідатель. Через руки секретаря перейшло 195 листів.

Касієр п. Евген Рогач подав наступний

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

Дохід:

В вересні	$1,421.00
В жовтні	2,003.72
В листопаді	1,309.75
В грудні	623.25
В січні	694.00
Разом	**$6,051.72**

Розхід:

Друки	$40.00
Подорожі	91.28
Почта	15.00
Офіс	62.38
Легальні видатки	49.75
Канцелярійна поміч	80.00
На Сиротинець СС. Василіянок	50.00
На Семинар у Стемфорді, Конн.	25.00
Разом	**413.41**

Білянс $5,638.31

• • •

РЕЗОЛЮЦІЇ.

По переведенню основної дискусії над усіми порушеними точками збори приняли одноголосно наступні резолюції, подані адв. І. Панчуком, а піддержані п-нею Юлією Маноскою і п-нею д-р Н. Пелехович-Гайворонською:

Ширша Управа Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та представники спомагаючих інституцій та преси, зібрані на нарадах дня 3, лютня 1945 у Філядельфії, Па., під ч. 847 Н. Франклин вулиці, вислухавши звіту екзекутиви з дотеперішньої праці, рішають:

1) Висловити Екзекутиві повне довіря за успішне переведення організаційних основ Злученого Українського Американського Допомогового Комітету,

2) Для несення помочі нашим жертвам війни поза Америкою, доручити Екзекутиві заключити усі потрібні договори з Американськими Допомоговими Організаціями згаданими в листі Президентської Воєнної Допомогової Ради з дня 1. січня 1945 в такій формі, щоб цим були обняті усі краї, де в сучасну хвилину живуть українські жертви війни.

3) Доручити Екзекутиві Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, щоб після полагодження усіх правних вимог негайно відкрити постійну канцелярію та започаткувати плянову, допомогову акцію.

4) Доручити Екзекутиві поширити ширшу управу Злученого Українського Американського Допомогового Комітету кооптуванням активних працівників з поодиноких громад.

5) Візвати увесь наш американсько-український загал, усі наші церковні та світські організації до вступлення в члени Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та тим дати змогу до ведення постійної, плянової допомогової акції.

По вичерпанню порядку нарад предсідатель закрия збори в 8. годині вечора.

Д-р Павло Дубас, секретар.

Огородництво для перемоги

Огородництво для перемоги

Не зважаючи на всі признаки переможного походу нашої армії, як громадянство так і уряд приготовляється до постійної праці для війни. Про це вже була згадка кількома наворотами. Але замітне те, що в програму праці воєнних часів увійшло теж плекання городів перемоги — „Вікторі Гарденс". Ці городи не лише розвязують харчове питання в багатьох випадках, але теж посередно причиняються до продукції матеріялів для виробу гармат, тенків й інших воєнних машин.

Недавно відбувся в Дітройті зїзд Інституту Городів Перемоги. На ньому явилися теж 75 провідних промисловців. Вони обговорювали між іншими способи дальшого плекання городів перемоги при своїх підприємствах.

Тут вияснилася цікава справа, а саме, що городи перемоги помагають робітникам зблизитися до своїх роботодавців. Сталося це тому, що одні й другі мають той самий інтерес. Підприємці хочуть чимось притримати робітника при своїй фабриці, а робітник хоче використати свого „боса" для прохарчування родини.

Діється це так: фабриканти відступають значні земельні простори коло фабрик для плекання городів перемоги. Вони подекуди наймають окремих робітників і дають їм за це платню, але звичайно фабриканти відступають правильним робітникам менші або більші парцелі і дають їм спромогу самим плекати городину зовсім безплатно. Ба, ще більше: Підприємці дають робітникам штучні навози, гній, дають насіння і заохочують робітників, щоб вони по фабричних годинах праці оставалися при праці на городах перемоги не на користь підприємця, а на свою власну користь і то кожного особисто. Наслідок цього такий, що робітник вважає таку працю наче додаткову заплату для себе, бо він дістає для своєї родини харчі — безплатно! Тому почуває свого роду вдячність для підприємця.

На нарадах Інституту Огородів Перемоги рішили підприємці поробити пляни на плекання городів на 25 літ, як це робить напр. підприємство Форда, або Фаєрстон Робер Компані, котра має пляни на 30 літ. Ці фабрики згадані лише прикладово. Належить ствердити, що тепер є загальний напрям серед підприємців заохочувати своїх наємців і памагати їм плекати свої городці. Для заохоти уладжуватимуть святочні „обжинки", получені з різними забавами для робітників і їх родин. Вчасі обжинків будуть роздавати нагороди за найліпші продукти з таких городів.

Як це виглядає у практиці, вистарчить згадати про програму підприємства Дженерал Моторс Компані, де минулого року 120,000 робітників мали свої городці. Можна собі представити, що це за рух, коли робітники після фабричної праці вийдуть на свіже повітря до хліборобства! Камонвелт Едисон Компані минулого року отворила виставку продуктів з робітничих городів перемоги, і її відвідало 15,000 людей.

Коли мова про городи перемоги, то вартаб додати тут ще такі поміченя: Американський Червоний Хрест розсилає до американських воєнних плінників у ворожих краях насіння та знаряддя для плекання особистих городців. Що це за приємність для плінників!

Американські вояки, які перебувають по таборах у Каліфорнії та південному Пацифіку дістають теж тесаме від команди армії і мають чим запрятати свій ум та забути про війну. А вже при військових шпиталях плекання городів перемоги належить до програми для виздоровців. Вони не лише радіють, що мають чимось занятися, але вони мають нагоду перебути відповідну гімнастику для привернення сили в руках, в ногах, в пальцях і налюбуватися глибоким віддиханням, яке так потрібне до прискорення повороту до здоровля.

Надиво, управи американських залізничих ліній завели плекання городів перемоги для цілком інших цілей. Представити собі, що залізниці мають перевозити для своїх робітників городину з Каліфорнії та інших стейтів. Кілька місця і клопотів треба, щоб перевезти 32,000 голівок капусти для своїх службовиків. Замісць того залізниця перевезе один лише фунт капустяного насіння, з котрого наємці виплекають згадану кількість голівок. Чи це не добра рада в часах, коли так недостає місця на залізницях?

Навіть і ліків для вбивання насікомих постачають підприємці для своїх робітників, отже вони мають ще й цей хосен, що навчаться сільської господарки і на випадок безробіття стануть незалежними від міської нужди.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Закордонна політика Дж. Вашингтона

Святкуючи що року день народження Джорджа Вашингтона, американці мало коли згадують за політичні трудноші, з якими йому доводилося здибатися як начальникові Американської Армії так і першому президентові Злучених Держав. Його звичайно згадують з вдячністю як Батька цієї країни та як великого ґенерала, який виграв Революційну Війну. Проте історія вказує на те, що на нього робилися різкі напади як в пресі, так і в промовах. Найбільше на нього нападали за його закордонну політику, якої він тримався будучи президентом два речинці.

Перше різке розходження поміж Вашингтоном та провідними політиками в цій краіні сталося за пару місяців після його першої інавґурації в квітні 1789 року. Причину до того подала французька революція, що вибухла 14. липня того самого року. Гасло тої революції — свобода, рівність, братерство — збудило симпатію в серцях багатьох американців, які добре памятали свою недавню боротьбу за ті самі ідеї. Для Томаса Джеферсона, автора Декларації Незалежности та секретаря державних справ в уряді Вашингтона, французька революція була „найсвятішою справою, за яку коли людство змагалося". Тому що Америка була звязана з Францією договором 1778 року, який торкався не тільки торговельних справ, приятелі Франції доказували, що Америка повинна активно заявитися по боці нового уряду в Парижі та помогти боротися з його ворогами. Республиканська партія — попередник нинішньої демократичної партії — поділяла погляди Джеферсона.

Федералістична партія, яка між іншим пропагувала міцну центральну владу та заступала інтереси фінансових і комерційних груп, стояла за продовженням добрих відносин з Англією, Еспанією та іншими країнами, не зважаючи на їх ворожнечу інавіть війну з Францією. Александер Гамилтон, секретар скарбу в уряді Вашингтона, не раз захищав цю точку погляду. Але Вашингтон бачив, що наколи за тих умов Америка звяже себе з Францією, то їй доведеться провадити другу війну з Англією, а можливо також і з Еспанією. Він добре усвідомлював, що зтого може прийти не тільки кінець американській торговлі, але й сама молода американська республика, що була в стадії творення, може не пережити другої війни. Зогляду на те, Вашингтон вирішив триматися політики строгого невтралитету.

Під захистом цеї політики американська торговля почала процвітати, особливо в постачанні воюючим країнам. Ціни на американські вироби зросли, підвищено платню морякам, корабле-будівельні зиски збільшились. Конґрес сильно підтримав президента. Законом 1794 року встановив певні правила невтралитету та призначив гроші на дотримання цього закону.

Проте ця політика не раз викликала невдоволення й опозицію в інших країнах. Британія почала зупиняти, обшукувати та захоплювати американські кораблі, що вели торговлю з Францією; часто перебирала моряків, які служили на тих кораблях, до своєї фльоти. Це викликало обурення серед про-французьких республиканців в Америці і президентові було тяжко направляти відносини з Великою Британією аби не допустити до війни.

Компромісова догода з Англією, яку довів Джон Джей, викликала обурення серед французів. Вони вважали, що з цею догодою тратять силу французькі договори зі Злученими Державами та дали право своїм морським капітанам поводитись на морю так само, як до того поводились англійські. Напруження було настільки великим, що французький уряд відмовився приняти нового американського амбасадора, С. С. Пинкнія, а представник Франції в Злучених Державах зрезиґнував. Відкрите розрвання не сталося тільки тому, що надходили президентські вибори 1796 року в Америці і французи сподівалися, що по виборах зміниться закордонна політика Америки.

Ще задовго до виборів було видно, що закордонна політика буде головною справою передвиборчої кампанії, та що боротьба буде вестися поміж федералістами та республиканцями, які на той час вже створили свої партії. Вашингтон мріяв про те, що в Злучених Державах можна уникнути творення політичних партій. Тепер він побачив, що його мрії розвіялись і він сам, зогляду на свої переконання, опинився разом з федералістами. А це викликало різкі напади на нього збоку республиканців. Змучений постійною критикою, Вашингтон відмовився кандидувати на президента та волів відійти від політичного життя. Він відійшов від уряду менш популярним, ніж прийшов до нього. Навіть його прощальне слово — до якого з такою пошаною ставились пізніші покоління — опубликоване напередодні виборів 1796 року, республиканці вважали тільки за виборчий документ. В свому прощальному слові Вашингтон закликав населення до вірности країні. Він попереджав своїх спів-громадян аби „стримувалися від заключень постійних союзів з будь-якою чужою країною", а натомісць радив робити „тимчасові союзи в надзвичайних потребах". Він сподівався, що прийде час, коли Злучені Держави „зможуть вибирати поміж миром і війною в залежности від того, що вимагатимуть наші справедливі інтереси".

В самій передвиборчій кампанії та деякий час після неї, противники Вашингтона різко нападали на нього. Внук Бенджамина Франкліна писав в своїй часописі „Аврора", що серце кожного має наповнитися щастям, бо „людину, яка є джерелом всіх нещасть нашої країни, сьогодня зведено до рівня звичайного громадянина". Навіть такий відважний борець за американські свободи, як Томас Пейн, і той не стримався від критики та персональних нападів на Вашингтона. Проте велич Вашингтона від того не потерпіла. Односторонні напади зменшувалися, натомісць чим далі, тим більше виступала його яскрава особливість, його добродійний вплив на долю цієї країни. За пару років після його уступлення з уряду та його смерти, він був визнаний як бувшими своїми прихильниками, так і противниками, Батьком цієї країни, а його розумні поради беруться під увагу навіть тепер.

Загальна Рада — ФЛІС.

ОСТАННЯ НЕДУГА І СМЕРТЬ ДЖОРДЖА ВАШИНГТОНА

(Докінчення зо сторони 2-гої)

віддих вже не потриває довго". Лікар стиснув його руку, але не міг промовити ні словечка. Він відійшов від ліжка і сів коло огню, заглиблений у задуму.

Около 8. години зійшлися лікарі знову і зарядили оклади, а потім вийшли (за виїмком д-ра Крайка) без промінця надії. Около десятої години Генерал кілька разів пробував говорити до мене, заки йому вдалося видобути слово, а вкінци сказав: „Я вже відходжу. Похорони мене прилично і не складай мого тіла до гробівця скорше, аж мине три дні від моєї смерти". Я вклонився, на знак згоди, бо я не мав сили говорити. Тоді він поглянув на мене знову і сказав: „Чи Ти розумієш мене?". Я відповів: „Так". — Тоді він сказав: „Це добре".

За яких десять мінут заки він віддав духа (а це сталося між год. 10 й 11) його віддих ставав лекший і він лежав спокійно. Він узяв свою руку з моєї і спробував свій власний пульс. Я бачив, як його вигляд лиця зміняється. Я сказав про це д-ру Крайкови, котрий сидів біля огню. Він прийшов до ліжка, рука Ґенерала впала з його власного пульсу. Я підняв її і притиснув до моєї груди. Д-р Крайк положив свої руки на його очі і він віддав духа без ніякої боротьби або стогону.

Коли ми були затоплені в німій задумі, пані В. (котра сиділа у ногах при ліжку) запиталася зрівноваженим притомним голосом: „Чи він уже помер?". А коли я дав рукою знак, що так є, вона промовила тим самим голосом: „Все вже скінчилося і я піду незабаром за ним. Я вже не маю чого тут жити".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

З Українського Відділу А. Ч. Хреста.

Фінансове справоздання Українського Відділу Американського Червоного Хреста за рік 1944 є такий:

Збірка коляди $148.45; збірка рол-кол і від Товариства $937.20; зібрка на військовий шпиталь, в Віквой-Парк, $257.-85; за цілий рік прихід $1,343.-50. З того ми купили для військового шпиталю майкрофон в сумі $120.90; на програму в тім шпиталі в вересні, на циґарета і морожене $16.05; на пакунки для вояків в Кемп-Кілмер $74.85; решту віддано до Амер. Чер. Хреста.

Членкині, котрі займались збіркою, є такі пані: В. Максимич, М. Павлусь, К. Хеміч, А. Стиранець, М. Гладка, С. Галко, М. Галко, А. Ландяк, Т. Чирська, А. Соколовська, Ю. Юревич, Ю. Гой, П. Хома, С. Пелчена, М. Настюк, Е. Вітовська, А. Білас, Ф. Дорошенко, Г. Матляк, М. Вакулінська, К. Мельник, Е. Вакулінська і М. Федчишин, з Гилсайд, Н. Дж. З дівчат: п-ни К. Коваль, Г. Гавчуляк, Т. Паращук, О. Матляк. З мужчин: В. Ошицький, Р. Зеленький, І. Штогрин і вояк С. Соколовський.

Орґанізації, котрі працювали з Украіньским Відділом Американського Червоного Хреста: Українська Централя, Укр. Кат. Церква, Укр. Презвитерська Церква, Укр. Запомоговий Комітет, Тов. Союз Українок. Дівчата Укр. Централі, Сини і Дочки України, Тов. Олени Пчілки, Тов. св. Івана Хрестителя, Відділ 76 Укр. Народного Союзу.

За уряд: **Анна Настюк,** предс.; **В. Максимич,** секр.

ТАРЗАН, ч. 1130. Доказ.

„Мій вигляд може змінився, але я Тарзан", сказав відважно Торвальд; „я дістав удар у голову".

Акто потряс головою недовірчиво. „Ніякий ворог не міг би завдати такий сильний удар Тарзанови", сказав.

Торвальд скочив наперед, схопив Акта й ще одного вояка й підняв обох понад голову.

„Хто може бути такий сильний, як Тарзан?" — спитався. „Тепер ви переконані?"